

## **CONTEXT HISTÒRIC**

Per situar el moviment de la desescolarització tindríem que emmarcar-ho en un període que aniria des de finals la segona guerra mundial (1939–1945) a . .....

Després de la segona guerra mundial Europa havia estat minvada en el seus potencials econòmics, polítics i socials ,això va facilitar que es creessin dues superpotències : els Estats Units i l'URRS. Aquestes dues potencies tenen diferents punts de vista , mentre que els Estats Units son capitalistes, l'URRS formen el màxim exponent del socialisme.

Estats units ajuda a la recuperació econòmica europea. I l'URRS ajuda a reposar-se a les democràcies de l'est.

Aquest dos Blocs Oriental(socialista) i l'Occidental(capalista), mantenen després de la Segona Guerra Mundial en un enfrontament ple de tensions i hostilitats: era la guerra freda.

En 1950 esclatà la guerra de Corea que va estar a punt de desembocar en un nou conflicte mundial. La guerra del Vietnam enfrontà comunistes i nord-americans durant molts anys.

A més d'aquests conflictes, a Iberoamèrica es van succeir revolucions i dictadures militars.

És un període de desenvolupament optimisme econòmic i tecnològic però malgrat tot hi havien molts conflictes bèl·lics. Degut a aquest desenvolupament s'inicià el període del ben estar. Degut al desenvolupament massiu de les indústries es produeix un fort impacte mediambiental que fa sorgir els moviments ecologistes. Es creen noves estructures de consum moltes desigualtats socials, es va consolidar la classe mitja al món occidental i es van crear nous tipus de marginalitat.

S'inicia una crítica al poder i als poders que ho estableixen es van produir protestes estudiantils en contra de la guerra del Vietnam i s'empren una lluita contra els règims autoritaris.

En(faltaconector) l'aspecte social apareixen els mass-media i comença l'era informàtica que possibilita nous mitjans de comunicació. Però l'optimisme tecnològic augmenta encara més quan l'home arriba a la lluna.

Es creen nous avenços en el terreny de la psicologia i la biologia .

Dintre d'aquest context i en el marc de la pedagogia, sorgeix un pensament que declara la inutilitat de l'escola i la seva supressió es un subgrup de propostes i anàlisis dintre d'un ampli conjunt d'aportacions dirigides a socórrer algunes de les estructures socials establertes de la segona meitat del segle XX.. Aquest moviment ideològic rep el nom de desecolarització i es va definir de seguida com antiinstitucional i també en el primer moment com tecnològic. El moviment de desescolarització pretenia substituir l'escola per alternatives que les incipients tecnologies audiovisuals i les que es preveien en el terreny de la comunicació oferien al camp de la formació.

A partir d'aquesta crítica i aquesta nova esperança que apareix amb la tecnologia van aparèixer les primeres teories desescolaritzants.

### **1 Teories desescolaritzants tecnològiques**

Són les primeres que propulsen el moviment de la desescolarització: Marshall McLuhan, Ivan Illich i Evverett Reimer. Es volia transformar la societat en una gran escola

## 2 Model historicista de P. Goodman

Volia l'abolició de l'escola però tan sols en alguns cursos, proposava que l'educació no fos obligatoria i volia descentralitzar les escoles. Es basava en els models educatius de la Grècia clàssica, o les escoles conventuals de l'edat mitjana. La diferencia amb les demes teories es que es centra en el nen i no en la economia. Busca ambients educatius alternatius.

## 3 Les alternatives Globals

Pretenen que sigui la societat la que es transformi en una realitat autenticament educativa. Els autors destacats son Edgar Faure i Torsten Husen

## 4 La pràctica de la desescolarització

Es preten educar fora de l'escola des de casa es ho que s'anomena l'escola a casa. Aquesta realitat s'ha dut a terme tot i que en el nostre país encara no esta reconeguda. El seu creador va ser John Holt

## QUÈ ÉS LA DESESCOLARITZACIÓ ?

La desescolarització apareix com a teoria a principis dels anys 70 amb alguns escrits de Goodman, però el seu moment àlgid arriba alguns anys més tard amb la publicació d'escrits i documents elaborats al CIDOC (centre cultural de Mèxic) fundat per Ivan Illich y Everett Reimer entre d'altres.

Aquests escrits parlant d'una societat sense escoles van causar un gran impacte i un debat social important sobre l'evolució dels sistemes educatius.

S'arriba a una conclusió i és que les escoles no poden formar membres d'una societat avançada en la tecnologia.

Aquesta teoria l'hem de relacionar amb l'anarquisme, ja que està basada 7 en els seus ideals, com són la supressió de tota autoritat constituïda, la llibertat absoluta de l'individu i la implantació d'una societat lliure en que els homes visquin en mútua harmonia.

Es refereix a qualsevol tipus d'aprenentatge que resulti menys estructurat, deixant al nen perseguir els seus propis interessos però que a la vegada aprengui a partir de la seva experiència en la societat.

La desescolarització es va dividir en 4 branques ben diferenciades :

### **– Teories desescolaritzants tecnològiques**

Són les primeres que impulsen el moviment de la desescolarització. Marshall MacLuhan, Ivan Illich i Everett Reimer foren els seus màxims exponents. Volien transformar la societat en una gran escola.

### **– Model historicista de Goodman**

Buscava l'abolició de l'escola però tan sols en alguns cursos, proposava que l'educació no fos obligatòria i volia descentralitzar les escoles. Es basava en els models educatius de la Grècia clàssica, o les escoles conventuals de l'edat mitjana.

### **– Alternatives globals**

Pretenen que sigui la societat la que es transformi en una realitat autènticament educativa. Els autors destacats

són Edgar Faure i Torsten Husen.

### **– La pràctica de la desescolarització**

Es pretén educar fora de l'escola, des de casa. Moviment que van anomenar escola a casa. Aquesta realitat es va dur a terme tot i que en el nostre país encara no està reconeguda. El seu creador fou John Holt.

### **QUÈ DIU REIMER ?**

Reimer va basar el seu estudi en la desescolarització tecnològica que es centrava en una culturalització fora de l'escola, en la pròpia estructura social en la que es troba el nen. La premsa, les revistes, el cinema, la televisió, la ràdio (ara també internet) superen la quantitat d'informació que poden generar els professors o les institucions escolars, per el que es vol generalitzar aquests mitjans i posar-los als serveis de la formació cultural.

Propugnava la llibertat per parlar, per reunir-se i per aprendre sense condicionaments de lloc, d'hora o de contingut.

S'havia de dotar a les famílies d'una renda educativa inversament proporcional al seu nivell de riquesa amb la finalitat d'igualar les possibilitats de tothom.

Reimer deia que la societat havia de disposar de :

- Serveis de consulta d'objectes didàctics (recursos materials) que facilitin l'accés als processos utilitzats en l'aprenentatge normal.
- Centrals de capacitat, o llocs on els estudiants puguin exposar les seves idees, dubtes, desenvolupar les capacitats i intercanviar informació i experiències.
- Xarxes de comunicació per entrar en contacte amb altres persones interessades en les mateixes qüestions d'aprenentatge.
- Serveis de consellers d'educació amb la finalitat de guiar als usuaris sobre els continguts d'acord amb els seus interessos i objectius.

El que pretenia Reimer era suprimir tot allò que significués pressió i coacció, al mateix temps que estimular les opcions voluntàries i garantir la formació permanent dels ciutadans.

Així mateix, Reimer criticava i denunciava a l'escola com a responsable de la destrucció de l'essència de la persona suprimint la creativitat i la espontaneïtat cognitiva.

L'escola era un lloc on es feia custòdia ja que tenia la funció d'atendre al nen, alliberant a la família d'aquesta funció. Selecció per iniciar una situació en categories que els joves ocuparien més tard. Adoctrinament ja que l'escola diu que ensenya tot el que cal ensenyar i també tot allò que s'ha de dir i de fer.

### **CONCLUSIÓ**

Podríem dir que la desescolarització té els seus pros i els seus contres. Com a positiu destaquem la poca planificació i la flexibilitat a l'hora de triar allò que es vol estudiar cada moment, cosa que dóna molta llibertat.

És una manera d'aprendre desde dintre del món real, basant-se en l'experiència pròpia dintre de la societat. Hi

ha molta menys possibilitat de cansar-se, degut a aquesta llibertat que anomenem.

Un altre avantatge és que els nens poden arribar a aprofundir tant com vulguin o fins allà on els hi interessi.

Per últim, els serveis de consellers creiem que seria una bona idea ja que podria servir de guia per als nens de manera que tinguessin una lleugera idea d'allò que volen estudiar en cada moment, i que a part seria una gran sortida per tots els mestres que s'agafessin a aquesta nova modalitat d'ensenyament.

Però a la vegada també hem trobat aspectes negatius i es que possiblement, tot i que sembli un ensenyament globalitzat, amb tanta llibertat es podrien obviar alguns temes necessaris de saber.

Troblem també que seria molt difícil d'analitzar si els nen ja tenen una experiència satisfactòria per enfrontar-se amb garanties a la societat o contràriament la societat podria amb aquests nens.

Per tots aquests motius, trobem que la desescolarització proposada per Reimer i Illich té algunes bones idees, però que en la societat d'aquell moment (i en l'actual també) és molt complicat de portar a terme ja que es necessitaria un gran canvi a nivell social i això sembla més bé una utopia que una realitat.

## **VOCABULARI**

### **Xarxes de persones :**

Serveis de consellers o mestres amb la finalitat de guiar als usuaris sobre els continguts a aprendre d'acord amb els seus interessos i objectius.

### **Xarxes d'objectius educatius :**

Serveis per a la consulta d'objectes didàctics o recursos materials que facilitin l'accés als processos utilitzats en l'aprenentatge normal.

## **BIBLIOGRAFIA**

TRILLA, J. (coord) (2001). *El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI*. Barcelona : Graó

COMOL, A.J. (coord) (1998). *Teorías e instituciones contemporáneas de la educación*. Barcelona : Ariel Educación

REIMER, E. (1974). *La escuela ha muerto*. Barcelona : Crítica

## **PÀGINES WEB**

<http://www.geocities.com/crecersinescuela/bippan14.html>

<http://www.mundolatino.org/textos/escmuert.htm>

<http://www.ivanillich.org>

<http://www.otrocampo.com/criticas/recreo.htm>